



EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2016 05 13
COM(2016) 248 final

2016/0130 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos,
susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe**

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2016) 152 final}

{SWD(2016) 153 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Šiuo pasiūlymu siekiama pagerinti darbuotojų sveikatos apsaugą mažinant kancerogenų poveikį darbe, didinti šios srities ES teisės aktų veiksmingumą ir suteikti daugiau aiškumo bei užtikrinti vienodesnes sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams. Tai yra vienas iš prioritetinių veiksmų, nustatytų Komisijos 2016 m. darbo programoje. Šia iniciatyva Komisija įgyvendina savo įsipareigojimą gerinti ES sistemos, skirtos apsaugoti darbuotojus, veiksmingumą ir efektyvumą. Ketinama toliau tęsti šį svarbų darbą, atlikti tolesnius poveikio vertinimus ir pasiūlyti papildomas kancerogenų ribines vertes.

Remiantis apskaičiuotais esamos ir būsimos profesinių ligų naštos duomenimis, su darbu susijęs vėžys dabar yra ir ateityje bus didelė problema, nes darbuotojai neapsaugoti nuo kancerogenų. ES vėžys yra pagrindinė su darbu susijusių mirties atvejų priežastis. Kasmet 53 proc. su darbu susijusių mirties atvejų priežastis yra vėžys, palyginti su 28 proc., kurių priežastis yra kraujotakos ligos, ir 6 proc., kurių priežastis – kvėpavimo takų ligos¹.

Komisija siūlo patikslinti arba nustatyti 13 cheminių medžiagų ribines vertes darbo aplinkoje. Remiantis poveikio vertinimu, apskaičiuota, kad dėl to iki 2069 m. būtų išsaugota apie 100 000 gyvybių. Siūloma, kad ribinės vertės būtų nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe (toliau – direktyva)². Pagal direktyvos 16 straipsnį, remdamasi turima informacija, taip pat moksliniais ir techniniais duomenimis, Taryba nustato visų kancerogenų ar mutagenų, kurių atžvilgiu tai įmanoma padaryti, ribines vertes.

Direktyvos nuostatos taikomos visoms cheminėms medžiagoms, atitinkančioms Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 (CLP reglamentas) I priede nustatytą 1A ir 1B kategorijų kancerogenų klasifikavimo kriterijus³. Šiame reglamente, remiantis epidemiologiniais duomenimis ir (arba) duomenimis apie gyvūnus, pateikta informacija apie 1017 cheminių medžiagų, laikomų 1 kategorijos kancerogenais („žinomi žmogaus kancerogenai ir laikomi tokiais“), suderintą (privalomą) klasifikavimą. Dar vieną svarbų klasifikavimo procesą vykdo Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra⁴; ji nustatė beveik 500 kancerogeninių žmonių medžiagų (1 grupė; 118

¹ „European estimates of work-related injury and ill health, Work-related Illnesses Identification, Causal Factors and Prevention Safe Work — Healthy Work — For Life“ (Apskaičiuoti Europos su darbu susijusių sužeidimų ir ligų duomenys. Su darbu susijusių ligų nustatymas, priežastiniai veiksniai ir prevencija. Saugus darbas, sveikas darbas, gyvenimas), Takala, J., Darbo saugos ir sveikatos institutas, Singapūras, panešimas parengtas ES pirmininkaujančios valstybės konferencijai, vykusiai 2014 m. birželio mėn. Atėnuose.

² 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe (šeštoji atskira direktyva, kaip numatyta Tarybos direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 158, 2004 4 30, p. 50).

³ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006, (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

⁴ Remiantis tuo reglamentu, 1017 cheminių medžiagų (ir cheminių medžiagų grupių) pagal suderinto klasifikavimo sistemą yra 1 kategorijos kancerogenai, dėl to jų etiketėse turi būti pavojingumo frazė „Gali sukelti vėžį“.

medžiagų), tikriausiai kancerogeninių žmonių (2A grupė; 75 medžiagos), galbūt kancerogeninių žmonių (2 B grupė; 288 medžiagos)⁵.

Direktyvos nuostatos taikomos ir visoms cheminėms medžiagoms, mišiniams ar procesui, nurodytiems tos direktyvos I priede, taip pat visoms cheminėms medžiagoms ir mišiniams, išsiskiriantiems vykstant tame priede nurodytam procesui. Direktyvos I priede dabar pateiktas nustatytų procesų ir vykstant procesams gaunamų medžiagų sąrašas. Tikslas – darbuotojams, darbdaviams ir vykdymo užtikrinimo institucijoms padėti suprasti, ar direktyva taikoma tam tikrai cheminei medžiagai arba procesui, jeigu ta cheminė medžiaga arba procesas kitaip neklasifikuojami pagal Reglamentą (EB) N. 1272/2008. Dabar I priede yra penki įrašai.

Direktyvoje nustatyta keletas bendrųjų būtiniausių reikalavimų, kad būtų pašalintas arba sumažintas visų į jos taikymo sritį patenkančių kancerogenų ir mutagenų poveikis. Darbdaviai privalo nustatyti ir įvertinti darbuotojams dėl konkrečių kancerogenų (ir mutagenų) poveikio kylančią riziką, o jai kilus, privalo užtikrinti, kad jų veikimui būtų užkirstas kelias. Reikalaujama procesą arba cheminę medžiagą pakeisti nepavojingu (-a) arba mažiau pavojingu (-a), jeigu tik yra techninių galimybių. Jeigu tokių techninių galimybių nėra, cheminiai kancerogenai, jeigu tik yra techninių galimybių, privalo būti gaminami ir naudojami uždaroje sistemoje, kad būtų išvengta jų poveikio. Jeigu tokių techninių galimybių nėra, darbuotojų ekspozicija turi būti sumažinta iki techniškai galimo žemiausio lygio. Tai direktyvos 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta maksimalaus sumažinimo prievolė.

Be šių bendrųjų būtiniausių reikalavimų, Direktyvoje aiškiai nurodyta, kad profesinės ekspozicijos dėl konkrečių kancerogenų ir mutagenų įkvėpimo ribinių verčių nustatymas yra sudedamoji darbuotojų apsaugos sistemos dalis⁶. Tas vertes reikia nustatyti ir cheminėms medžiagoms, kurių tokios vertės nebuvo nustatytos, o kai, atsižvelgiant į naujausius techninius duomenis, atsiranda galimybių, vertes reikia patikslinti⁷. Konkrečių cheminių medžiagų ribinės vertės darbo aplinkoje nustatytos direktyvos III priede. Dabar III priede yra trys įrašai.

Pagal direktyvą nustatytas ribines vertes darbo aplinkoje prireikus reikėtų patikslinti atsižvelgiant į naujus mokslinius duomenis, atsiradus tobulesnei matavimo technikai, rizikos valdymo priemonėms ar atsižvelgiant į kitus svarbius veiksnius.

Remiantis tuo, siūloma imtis trijų konkrečių priemonių:

a. Į direktyvos I priedą įtraukti darbą, susijusį su įkvėpiamąjo kristalinio silicio dioksido dulkių, susidarančių dėl darbo proceso, poveikiu, ir III priede nustatyti atitinkamą ribinę vertę.

Remdamasi naujausiais moksliniais įrodymais, monografijoje 100C⁸ Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra teigė, kad kristalinis silicio dioksidas, kurio forma – kvarcas arba kristobalito dulkės, žmonėms kancerogeninis (1 grupė). Cheminių medžiagų profesinio poveikio normų mokslinis komitetas (angl. SCOEL) įvertino kristalinio silicio dioksido (įkvėpiamų dulkių) poveikį darbuotojų sveikatai. Ribinė vertė, kurią šia iniciatyva siūloma nustatyti III priede ir su kuria sutinka Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamasis komitetas (angl. ACSH), atspindi socialinių ir ekonominių galimybių veiksnius, kartu siekiant tikslo užtikrinti darbuotojų sveikatos apsaugą.

⁵ Kancerogenų rizikos žmonių vertinimo straipsniai (angl. [Monographs on the evaluation of carcinogenic risk to humans](#)). Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra.

⁶ Direktyvos 1 straipsnio 1 dalis ir 13 konstatuojamoji dalis.

⁷ Direktyvos 13 konstatuojamoji dalis.

⁸ IARC(2012) <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100C/mono100C-14.pdf>

Rinkai pateiktam kristaliniam silicio dioksidui taikomos Reglamentu (EB) Nr. 1272/2008 nustatytos klasifikavimo prievolės, bet vykstant darbo procesui susidarančios kristalinio silicio dioksido dulkės rinkai nepateikiamos, todėl pagal tą reglamentą jos neklasifikuojamos. Tačiau direktyvoje numatyta, kad į I priedą galima įtraukti vykstant tame priede nurodytam procesui išsiskiriančias chemines medžiagas arba mišinius, kurie, nors pagal minėtą reglamentą ir neturi būti klasifikuojami, atitinka klasifikavimo kaip kancerogenas kriterijus. Įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido dulkės patenka į šią kategoriją.

b. III priede nustatyti ribines dar dešimties kancerogenų vertes.

Turima mokslinių įrodymų, kuriais patvirtinama, kad III priede reikia nustatyti ribines dar dešimties kancerogenų vertes. SCOEL pateikė rekomendacijas dėl visų tų medžiagų, išskyrus dvi (o-toluidiną ir 2-nitropropaną). Vertindama šias dvi medžiagas, Komisija daugiausia rėmėsi viešojoje erdvėje pateikiama moksline informacija, įskaitant nacionalinių mokslinių komitetų, nustatančių ribines vertes darbo aplinkoje, išvadas. Dėl visų šio pasiūlymo aspektų konsultuotasi su ACSH, kaip nustatyta 2003 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimo 2 straipsnio 2 dalies f punkte⁹. Nustatant siūlomas vertes, buvo atsižvelgta į socialinių ir ekonominių galimybių veiksnį, taip pat konsultuotasi su ACSH.

c. Atsižvelgiant į turimus mokslinius duomenis, patikslinti dabar nustatytas kietosios medienos dulkių ir vinilchlorido monomero ribines vertes.

Atitinkamai 2003 ir 2004 m. SCOEL priėmė persvarstytas rekomendacijas dėl dviejų iš trijų ribinių verčių, nustatytų direktyvos III priede, t. y. dėl ribinių verčių darbo aplinkoje, susijusių su kietosios medienos dulkėmis, ir dėl vinilchlorido monomero ribinių verčių. Šiose rekomendacijose nurodyta, kad galbūt reikėtų patikslinti dabar nustatytas kietosios medienos dulkių ir vinilchlorido monomero ribines vertes, kurios, kaip nustatyta, yra per didelės, kad darbuotojus būtų galima tinkamai apsaugoti. Todėl reikėtų, atsižvelgiant į naujesnius mokslinius duomenis, patikslinti dabar nustatytas kietosios medienos dulkių ir vinilchlorido monomero ribines vertes.

• **Derėjimas su šioje politikos srityje galiojančiomis politikos nuostatomis**

Remiantis pastarojo meto komunikatu „2014–2020 m. ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginė programa“ (jame išdėstyta darbuotojų sveikatos ir saugos strategija), strateginis Komisijos tikslas – užtikrinti saugią ir sveiką darbo aplinką daugiau nei 217 mln. darbuotojų ES¹⁰. Vienas iš pagrindinių strategijoje nurodytų uždavinių – su darbu susijusių ligų prevencijos gerinimas įveikiant esamą, naują ir atsirandančią riziką.

Ši iniciatyva atitinka Komisijos prioritetą užtikrinti gilesnę ir sąžiningesnę bendrąją rinką, visų pirma jos socialinį aspektą. Ji taip pat atitinka Komisijos pastangas sukurti sąžiningą ir tikrai Europos masto darbo rinką, kurioje darbuotojams būtų užtikrinta derama apsauga ir tvarios darbo vietos¹¹. Tai pasakytina ir apie darbuotojų sveikatos apsaugą ir saugos užtikrinimą, socialinę apsaugą, su darbo sutartimis susijusias teises.

⁹ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimas, įsteigiantis Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamąjį komitetą, OL C 218, 2003 9 13, p. 0001–0004.

¹⁰ COM (2014) 332 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TEXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0332&from=EN>.

¹¹ 2015 m. rugsėjo 9 d. Pirmininko Jeanas-Claude'o Junkerio kalba „Apie Sąjungos padėtį 2015 m. - Metas sąžiningumui, vienybei ir solidarumui“.

Pagrindų direktyva 89/391/EEB¹² dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos ir Direktyva 98/24/EB¹³ dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe, yra bendrieji teisės aktai, kuriais nedraudžiama direktyvos nuostatų sugriežtinti ir (arba) patikslinti.

Aštuoniolikai Europos pramonės sektorių atstovaujantys socialiniai partneriai pasirašė 2006 m. Europos įvairių sektorių socialinio dialogo susitarimą dėl darbuotojų sveikatos apsaugos tinkamai tvarkant ir naudojant kristalinį silicio dioksidą ir jo produktus (angl. NEPSi). Tai nepriklausomas susitarimas, sudarytas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 155 straipsnio 1 dalį ir socialinių partnerių įgyvendinamas pagal SESV 155 straipsnio 2 dalį¹⁴. Šiuo susitarimu šis pasiūlymas papildomas, nes jame darbdaviams pateikta informacijos apie ekspozicijos mažinimą ir darbdaviai skatinami imtis prevencinių priemonių. Tačiau, kadangi į ES teisę susitarimas neperkeltas, be to, jis netaikomas statybos sektoriui, nors jame ekspozicija labai dažna, juo negalima pakeisti privalomųjų direktyvoje nustatytų ribinių verčių darbo aplinkoje.

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Darbo sąlygų gerinimas ir darbuotojų apsaugojimas nuo sunkių nelaimingų atsitikimų arba profesinių ligų, taip pat darbuotojų sveikatos apsaugos visą darbiningą amžių skatinimas – pagrindinis principas, atitinkantis tikslą pasiekti Pirmininko Jeano-Claude'o Junkerio politikos gairėse nustatytą Europos socialinį AAA reitingą. Tai turi teigiamą poveikį ir produktyvumui bei konkurencingumui, be to, labai svarbu skatinti ilgesnį darbiningą amžių, ir tai atitinka strategijos „Europa 2020“ pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo siekius¹⁵.

Iš trylikos šiame pasiūlyme svarstytų cheminių medžiagų trys – hidrazinas, o-toluidinas ir ugniai atsparūs keraminiai pluoštai – įtrauktos į labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų kandidatinių sąrašą, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH)¹⁶ 59 straipsnio 1 dalyje. Be to, Europos cheminių medžiagų agentūra rekomendavo ugniai atsparius keraminius pluoštus įtraukti į REACH reglamento XIV priedą. Nustatyta, kad tam tikri chromo (VI) junginiai yra labai didelį susirūpinimą keliančios cheminės medžiagos ir buvo įtraukti į kandidatinių sąrašą, o vėliau, Agentūrai rekomendavus, ir į REACH reglamento XIV priedą.

Direktyva ir REACH yra privalomieji teisės aktai. Pagrindų direktyvoje 89/391/EEB, direktyvos taikymo srityje esančioje bendruoju teisės aktu, nustatyta, kad ji taikoma nedarant poveikio esamoms ar būsimoms nacionalinėms ir ES nuostatomis, kuriomis užtikrinama didesnė darbuotojų sveikatos apsauga ir saugos užtikrinimas darbe. REACH reglamente, beje,

¹² 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

¹³ 1998 m. balandžio 7 d. Tarybos direktyva 98/24/EB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe (keturioliktoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 131, 1998 5 5, p. 11).

¹⁴ Dabar Komisija baigia rengti savo ataskaitą dėl NEPSi vertinimo.

¹⁵ COM(2010) 2020 ir COM(2014) 130 final.

¹⁶ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 396, 2006 12 30, p. 1) (su pakeitimais).

nustatyta, kad jis taikomas nedarant poveikio darbuotojų apsaugos teisės aktams, įskaitant ir direktyvą.

Atsižvelgiant į direktyvos ir REACH reglamento papildomumą, siūlyti ribines vertes nustatyti direktyvoje būtų logiška dėl šių priežasčių:

- - kietosios medienos dulkės ir įkvepiamasis kristalinis silicio dioksidas, susidarantys darbe vykstant procesui, nepatenka į REACH reglamento taikymo sritį;
- - ribinės vertės yra svarbi direktyvos, taip pat platesnio su darbuotojų sauga ir sveikata susijusio požiūrio į cheminių medžiagų keliamo pavojaus valdymą, dalis. Kita vertus, REACH reglamentu nesiekama nustatyti ribinių verčių darbo aplinkoje;
- - direktyva apima visus cheminių medžiagų naudojimo darbe per visą cheminės medžiagos gyvavimo ciklą atvejus, taip pat apima kancerogenų, į aplinką išsiskiriančių dėl bet kokios darbinės veiklos, ir gaunamų to siekiant arba ne, juos pateikiant rinkai arba ne, poveikį darbuotojams;
- - REACH reglamentu rizikos vertinimo našta perkeliama tiekimo grandinei ir siejama su kiekviena konkrečia chemine medžiaga. Pagal Direktyvą 2004/37/EB darbdavių atliekamas rizikos vertinimas susijęs su darbo vieta ir procesu, be to, jį atliekant reikėtų atsižvelgti į bendrą darbuotojų ekspoziciją dėl visų darbo aplinkoje esančių kancerogenų. Kalbant apie kancerogenų veikimo prevenciją, pasirinkus direktyvą, galimas visapusiškesnis požiūris į darbe kylančią riziką.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMAS IR PROPORCINGUMAS

• Teisinis pagrindas

SESV 153 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta, kad Europos Parlamentas ir Taryba „gali šio straipsnio [SESV 153 straipsnio] 1 dalies a–i punktuose nurodytose srityse direktyvomis nustatyti būtiniausius laispsniško įgyvendinimo reikalavimus. Tokiose direktyvose vengiama nustatyti administracinius, finansinius ir teisinius apribojimus, galinčius varžyti mažųjų ir vidutinių įmonių kūrimą ir plėtojimą.“. SESV 153 straipsnio 1 dalies a punkte teigiama, kad Sąjunga remia ir papildo valstybių narių veiklą „visų pirma darbo aplinkos gerinimo siekiant rūpintis darbuotojų sveikata ir sauga“ srityje.

Direktyva 2004/37/EB buvo priimta remiantis 153 straipsnio 2 dalies b punktu ir siekiant pagerinti darbuotojų sveikatą ir saugą. Remiantis tuo, Direktyvos 2004/37/EB 16 straipsnyje nustatyta, kad, laikantis SESV 153 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos, reikia nustatyti visų kancerogenų ar mutagenų, kurių atžvilgiu tai įmanoma padaryti, ribines vertes.

Šio pasiūlymo tikslas – padidinti darbuotojų sveikatos apsaugos lygį, atsižvelgiant į SESV 153 straipsnio 1 dalies a punktą; tai turėtų būti padaryta į Direktyvos 2004/37/EB I priedą įtraukiant darbą, kurį atliekant veikia įkvepiamojo silicio dioksido dulkės (alveolinės frakcijos), susidarančios vykstant darbo procesui. Tai pasiekama nustatant papildomus būtiniausius darbuotojų sveikatos apsaugos reikalavimus – į direktyvos III priedą įrašant ribines vertes ir, atsižvelgiant į naujesnius mokslinius duomenis, patikslinant dabar III priede nustatytas ribines dviejų kancerogenų vertes. Todėl SESV 153 straipsnio 2 dalies b punktas yra tinkamas teisinis Komisijos pasiūlymo pagrindas.

Kaip nustatyta SESV 153 straipsnio 2 dalyje, visų pirma darbo aplinkos gerinimas, siekiant rūpintis darbuotojų sveikata ir sauga, yra socialinės politikos aspektas, kai ES dalijasi kompetencija su Sąjungos valstybėmis narėmis.

- **Subsidiarumas (neišimtinė kompetencija)**

Kadangi darbuotojų sveikatai ir saugai visoje ES kyla apskritai panašūs pavojai, akivaizdu, kad ES tenka aiški funkcija valstybėms narėms padėti šalinti tuos pavojus.

Remiantis per parengiamąjį darbą surinktais duomenimis, valstybės narės yra nustačiusios labai skirtingas su šiuo pasiūlymu susijusias kancerogenų ribines vertes¹⁷. Kelios valstybės narės jau nustatė privalomas ribines vertes, kurios atitinka ACSH rekomenduojamas vertes arba yra mažesnės už jas. Iš to matyti, kad vienašaliai nacionaliniai veiksmai, susiję su tų cheminių medžiagų ribinių verčių nustatymu, yra galimi. Tačiau taip pat yra daug atvejų, kai valstybės narės nėra nustačiusios ribinių verčių arba jų nustatytos ribinės vertės tokios, kad darbuotojų sveikata apsaugoma menkliau negu tai būtų nustačius šiuo pasiūlymu teikiamas vertes¹⁸. Be to, net kai nacionalinės ribinės vertės yra nustatytos, jos labai skiriasi, dėl to skiriasi ir apsaugos lygis¹⁹. Kelios tos ribinės vertės gerokai didesnės negu rekomenduojama remiantis moksliniais įrodymais.

Tokiomis aplinkybėmis, vien priemonėmis, kurių imasi pavienės valstybės narės, visoje ES visų valstybių narių darbuotojams negali būti užtikrinti minimalūs darbuotojų sveikatos apsaugos nuo pavojų, kylančių dėl kancerogenų veikimo, standartai. Analizuojant, koks būtų poveikis nustačius kiekvieno svarstyto kancerogeno ribines vertes, buvo atsižvelgta į darbuotojų, kuriems gali būti daromas poveikis ir neužtikrinama tokia teisinė apsauga, skaičių. Atsižvelgiant į tai, vertinant kiekvieną konkrečią medžiagą buvo atliktas subsidiarumo ir proporcingumo vertinimas, ir iš jo matyti, kad, kai turėta reikalingų duomenų, nustačius siūlomas ribines vertes pagerėtų apytikriai 33–98 proc. poveikį patiriančių darbuotojų teisinė apsauga²⁰.

Vadinasi, ES lygmeniu vykdomi veiksmai, kuriais būtų siekiama šio pasiūlymo tikslų, yra būtini pagal ES sutarties 5 straipsnio 3 dalį.

Nenustačius ribinių verčių arba jas nustačius per dideles, bendrovės gali būti skatinamos savo gamybos infrastruktūrą perkelti į valstybes nares, kuriose taikomi žemesni standartai, taigi būtų iškraipoma gamybos savikaina. Visais atvejais dėl skirtingų darbo standartų daromas poveikis konkurencingumui, nes veiklos vykdytojų sąnaudos dėl to skiriasi. Bendrosios rinkos iškraipymą galima sumažinti sudarius vienodas sąlygas, o jas sudaryti galima valstybėse narėse nustačius aiškius konkrečius minimalius darbuotojų apsaugos standartus.

Be to, šiuo pasiūlymu bus skatinamas lankstesnis tarpvalstybinis užimtumas, nes darbuotojai galės būti tikri, kad visose valstybėse narėse jiems bus taikomi būtiniausi standartai ir būtiniausio lygio jų sveikatos apsauga.

Direktyva gali būti iš dalies keičiama tik ES lygmeniu ir po dviejų pakopų konsultacijų su socialiniais partneriais (administracija ir darbuotojais), kaip nustatyta SESV 154 straipsnyje.

¹⁷ Žr. poveikio vertinimo 6 priedo 1 lentelę.

¹⁸ Žr. poveikio vertinimo 6 priedo 2 lentelę.

¹⁹ Pavyzdžiui, 1,3-butadienas, kurio ribos svyruoja nuo 4,5 iki 100 mg/m³. Oksirano ribos svyruoja nuo 0,84 iki 90 mg/m³.

²⁰ Žr. poveikio vertinimo 6 priedo 4 lentelę.

- **Proporcingumas**

Šis pasiūlymas – pirmasis veiksmas siekiant tikslo, iš dalies keičiant direktyvą, pagerinti darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygas.

Kalbant apie siūlomas ribines vertes, po ilgų ir intensyvių diskusijų su visomis suinteresuotosiomis šalimis (darbuotojų asociacijų atstovais, darbdavių asociacijų atstovais ir vyriausybės atstovais) buvo atsižvelgta į socialinių ir ekonominių galimybių veiksnus.

Šiuo pasiūlymu valstybėms narėms paliekama galimybė nekeisti jau nustatytų darbuotojams palankesnių taikomų standartų arba patvirtinti naujus palankesnius standartus, taip pat leidžiama lanksčiai atsižvelgti į specifines savo šalies aplinkybes. Vadovaujantis SESV 153 straipsnio 4 dalimi, šio pasiūlymo nuostatomis nė vienai valstybei narei netrukdoma išsaugoti griežtesnių apsaugos priemonių arba patvirtinti naujų griežtesnių priemonių, suderinamų su Sutartimis, pavyzdžiui, nustatant žemesnes ribines vertes. SESV 153 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybė narė gali patikėti administracijai ir darbuotojams jų bendru prašymu įgyvendinti direktyvas, priimtas pagal SESV 153 straipsnio 2 dalį, taigi atsižvelgiama į galiojančią nacionalinę šios srities tvarką.

Vadinasi, atsižvelgiant į proporcingumo principus, kaip nustatyta ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje, šiuo pasiūlymu nesiekama daugiau negu būtina šiems tikslams pasiekti.

- **Pasirinkta priemonė**

SESV 153 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyta, kad galima „direktyvomis nustatyti“ būtiniausius darbuotojų sveikatos apsaugos ir saugos srities reikalavimus.

3. BAIGIAMOJO VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Baigiamasis vertinimas ir (arba) galiojančių teisės aktų tinkamumo patikros**

Neseniai buvo atliktas nepriklausomas baigiamasis direktyvos (esančios bendrojo profesinės sveikatos ir saugos *acquis* dalimi) vertinimas. Be REACH reglamento ir direktyvos sąsajų, pagrindiniai tame vertinime nustatyti dalykai nesusiję su šio pasiūlymo, kuriuo konkrečiai siekiama techniniu požiūriu iš dalies pakeisti direktyvos priedus, o ne spręsti platesnius, su direktyvos veikimu ar aktualumu susijusius politikos klausimus, taikymo sritimi.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Remiantis SESV 154 straipsniu, dviejų etapų konsultacijos su Europos socialiniais partneriais

Kadangi šis pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto susijęs su socialinės politikos sritimi, Komisija, remdamasi SESV 154 straipsniu, surengė dviejų etapų konsultacijas su Europos socialiniais partneriais.

Pirmas konsultacijų etapas, susijęs su darbuotojų apsauga nuo pavojų, susijusių su kancerogenų, mutagenų ir toksiškų reprodukcijai cheminių medžiagų poveikiu darbe, pradėtas 2004 m. balandžio 6 d.

Atsižvelgiant į SESV 154 straipsnio 2 dalį, socialinių partnerių paprašyta pareikšti savo nuomonę dėl galimo šios srities reguliavimo ES lygmeniu. Pirmajame etape įsitikinta, kad reikia imtis ES lygmens veiksmų ir visoje ES nustatyti geresnius standartus bei šalinti

aplinkybes, kai darbuotojams daromas poveikis. Visi konsultacijose dalyvavę Europos socialiniai partneriai²¹ pabrėžė, kaip jiems svarbu apsaugoti darbuotojus nuo šioje srityje kylančių pavojų sveikatai.

Tačiau, nors visi respondentai pripažino, kad galiojantis teisės aktas yra aktualus, jų požiūris į būsimų veiksmų strategiją ir kryptį, taip pat vertinimas, į kokius veiksnius reikėtų atsižvelgti, skyrėsi²².

Atsižvelgiant į SESV 154 straipsnio 3 dalį, antrasis konsultacijų etapas prasidėjo 2007 m. balandžio 16 d.; šios konsultacijos buvo susijusios su pasiūlymo turiniu.

Konkrečios konsultacijų temos:

- - reprodukcijai toksiškų cheminių medžiagų įtraukimas į Direktyvos 2004/37/EB taikymo sritį;
- - Direktyvos 2004/37/EB III priede nustatytų cheminių medžiagų ribinių verčių atnaujinimas;
- - papildomų cheminių medžiagų ribinių verčių įtraukimas į Direktyvos 2004/37/EB III priedą;
- - kancerogenų ir mutagenų ribinių verčių nustatymo kriterijai;
- - dėmesys mokymo ir informavimo reikalavimams.

Komisija atsakymus gavo iš septynių Europos socialinių partnerių organizacijų²³. Savo atsakymuose šios organizacijos dar kartą patvirtino savo požiūrį į profesinės rizikos, darbe kylančios dėl kancerogenų ir mutagenų, prevenciją, išdėstytą jų atsakymuose, pateiktuose pirmajame konsultacijų etape.

Gautus atsakymus būtų galima apibendrinti taip:

- - atsakymai dėl nustatant ribines vertes taikytinos metodikos ir kriterijų iš esmės nesiskyrė. Apskritai teigiamai vertinta tai, kad norima nustatyti ribinių verčių nustatymo kriterijus. Tačiau vieni iš kriterijų turėtų būti socialinio ir ekonominio poveikio vertinimas ir galimybių veiksmų svarstymas. Socialiniai partneriai pareiškė maną, kad nustatant ribines vertes svarbi funkcija turėtų tekti ACSH;

²¹ Europos verslo konfederacija (UNICE), Europos viešąsias paslaugas teikiančių darbdavių ir įmonių centras (CEEP), Europos amatų, mažųjų ir vidutinių įmonių asociacija (UEAPME), Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC), Europos vykdomųjų vadovų ir administracijos darbuotojų konfederacija (CEC), Europos bendrijos nacionalinių odadirbių ir odininkų asociacijų konfederacija (COTANCE), Europos viešbučių, restoranų ir kavinių darbuotojų profesinių sąjungų asociacija (HOTREC), Europos maisto, žemės ūkio ir turizmo sektorių, taip pat panašių sričių darbuotojų profesinių sąjungų federacija (EFFAT), Tarptautinis profesinių sąjungų tinklas „Union Network International — Europe Hair & Beauty“ (UNI-Europa Hair&Beauty).

²² CISNET EMPL 8676, 2006 m. birželio 15 d.

²³ Keturis iš darbdavių organizacijų („Business Europe“, „Eurocommerce“, Europos amatų, mažųjų ir vidutinių įmonių asociacijos (UEAPME) ir Europos cemento pramonės atstovų), du iš darbuotojų organizacijų (Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC) ir Europos statybininkų ir medienos apdirbėjų federacijos (EFBBW)) ir vieną iš nepriklausomos organizacijos (Didžiosios Britanijos darbo higienos draugijos (BOHS)).

- - apskritai bendrai sutarta, kad reikia veiksmingai įgyvendinti mokymo ir informavimo reikalavimus – šis klausimas laikytas pagrindiniu prevencijos politikos aspektu;
- - privalomųjų ribinių verčių persvarstymą reikėtų nagrinėti atsižvelgiant į REACH reglamento įgyvendinimą ir ribinių verčių bei išvestinių ribinių poveikio nesukeliančių verčių (DNEL), pavojingoms cheminėms medžiagoms nustatomų pagal REACH reglamentą, ryšį bei sąveiką.

Nors oficialus konsultacijų su socialiniais partneriais procesas užbaigtas 2007 m., vėliau buvo surengtos toliau aprašytos ACSH konsultacijos, kuriose kartu su valstybių narių atstovais dalyvavo socialiniai partneriai, ir per jas socialiniai partneriai buvo tinkamai informuoti apie ribinių verčių nustatymo galimybes bei aktyviai dalyvavo nustatant tinkamiausias.

Parengiamojo proceso pabaigoje 2016 m. balandžio 21 d. Komisija surengė susitikimą su socialiniais partneriais ir pristatė numatomą direktyvos projekto taikymo sritį ir traktuotę. Pristatymas buvo parengtas remiantis dviejų etapų konsultacijomis ir išsamiomis diskusijomis, rengtomis vykdant ACSH veiklą, susijusią su konkrečiomis cheminėmis medžiagomis ir ribinėmis vertėmis, įrašytinomis į direktyvos priedus.

ACSH konsultacijos dalyvaujant trišalei darbo grupei „Cheminės medžiagos darbe“

Po konsultacijų su socialiniais partneriais Komisija darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ nariams 2008 m. balandžio mėn. posėdyje pranešė apie savo ketinimą pasiūlyti persvarstyti direktyvą. 2011 m. kovo mėn. posėdyje išsamiai diskutuota apie Komisijos užsakymo tyrimo (TMO tyrimas²⁴), grindžiamo atskirų cheminių medžiagų ataskaitų projektais, rezultatus. Apie atskiras chemines medžiagas diskutuota įvairiuose darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2011²⁵, 2012²⁶ ir 2013 m.²⁷ posėdžiuose, diskusijų rezultatas – viena nuomonė ir dvi papildomos nuomonės, patvirtintos 2012²⁸ ir 2013 m.²⁹ ACSH plenariniuose posėdžiuose³⁰.

Šio konsultacijų proceso rezultatai apėmė ir pritarimą šiems veiksams³¹:

²⁴ 2011 m. gegužės mėn. TMO mokslinio tyrimo projektas P937/99 „Galimų ES direktyvos dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe pakeitimų sveikatos, socialiniai, ekonominiai ir aplinkos aspektai“.

²⁵ darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2011 m. kovo 23 d. posėdis; darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2011 m. birželio 15 d. posėdis; darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2011 m. spalio 26 d. posėdis.

²⁶ darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2012 m. kovo 21 d. posėdis; darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2012 m. birželio 6 d. posėdis; darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2012 m. lapkričio 21 d. posėdis.

²⁷ darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2013 m. kovo 6 d. posėdis; darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2013 m. birželio 19 d. posėdis; darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ 2013 m. spalio 2 d. posėdis.

²⁸ Nuomonė dėl numatomo Komisijos pasiūlymo dėl Direktyvos 2004/37/EB dėl kancerogenų arba mutagenų poveikio darbe traktuotės ir turinio. Priimta 2011 12 05 (Dok. 2011/12).

²⁹ Papildoma nuomonė dėl numatomo Komisijos pasiūlymo dėl Direktyvos 2004/37/EB dėl kancerogenų arba mutagenų poveikio darbe traktuotės ir turinio. Priimta 2013 05 30 (Dok. 727/13).

³⁰ Papildoma nuomonė Nr. 2 dėl numatomo Komisijos pasiūlymo dėl Direktyvos 2004/37/EB dėl kancerogenų arba mutagenų poveikio darbe traktuotės ir turinio. Priimta 2013 11 28 (Dok. 2016/13).

³¹ Į tris priimtas ACSH nuomones prireikus įtrauktos konkrečios suinteresuotųjų grupių (socialinių partnerių ir valstybių narių) pastabos, kuriomis apskritai atspindima pagrindinė kiekvienos suinteresuotosios grupės nuomonė, kurios laikytasi visose darbo grupės „Cheminės medžiagos darbe“ diskusijose. Daugeliu atvejų

- - įtraukti kelias vykstant procesui susidarančias chemines medžiagas į direktyvos taikymo sritį, tas chemines medžiagas įtraukiant į I priedą;
- - patikslinti III priede nustatytas ribines vertes, atsižvelgiant į naujausius mokslinius duomenis, ir į III priedą įtraukti papildomas ribines kelių cheminių medžiagų vertes, kai tai galima pagrįsti turima informacija, taip pat moksliniais ir techniniais duomenimis.

Šiame pasiūlyme teikiamos ribinės vertės, dėl kurių susitarta ACSH.

Susitikimai su įmonių ir darbuotojų atstovais

2013–2015 m. buvo surengti keli Komisijos tarnybų ir įmonių bei darbuotojų atstovų, kuriems svarbios konkrečios su šia iniciatyva susijusios cheminės medžiagos, susitikimai³². Pagrindinis susitikimų, kurių pageidavo įmonių atstovai, tikslas buvo gauti informacijos apskritai apie teisės akto keitimo procesą ir apie Komisijos ketinimą, susijusį su siūloma konkrečių cheminių medžiagų – įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido, kietosios medienos dulkių arba ugniai atsparių keraminių pluoštų – verte.

• Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Tikslinant direktyva nustatytas ribines vertes arba nustatant naujas ribines vertes, laikomasi konkrečios tvarkos. Ši tvarka apima ir mokslinius patarimus, visų pirma SCOEL, taip pat konsultavimąsi su ACSH. Komisija taip pat gali remtis iš kitų šaltinių gauta mokslinė informacija, jeigu tik duomenys yra pakankamai patikimi ir pateikti viešojoje erdvėje (pvz., Tarptautinės vėžio tyrimų agentūros straipsniuose arba nacionalines ribines vertes nustatančių mokslinių komitetų išvadose).

SCOEL sudarytas Komisijos sprendimu 2014/113/ES³³, jo paskirtis – vertinti cheminių medžiagų poveikį darbuotojų sveikatai darbe. SCOEL veikla tiesiogiai remiama profesinės saugos ir sveikatos srityje ES vykdoma reglamentavimo veikla. SCOEL rengia aukštos kokybės lyginamąją analitinę informaciją ir užtikrina, kad Komisijos pasiūlymai, sprendimai ir politika, susiję su darbuotojų sveikatos ir saugos sritimi, būtų paremti patikimais moksliniais įrodymais. SCOEL Komisijai visų pirma padeda vertinant naujausius turimus mokslinius duomenis ir siūlant ribines vertes darbo aplinkoje, kuriomis siekiama, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo cheminių medžiagų keliamų pavojų, ir kurios, pagal Tarybos direktyvą 98/24/EB ir šią direktyvą, turėtų būti nustatomos ES lygmeniu.

kokių nors specifinių pastabų nėra, nes visų trijų suinteresuotųjų grupių nuomonė buvo vienoda. Taigi į galutines ACSH nuomones reikėtų atsižvelgti kaip į nuomones, kuriomis atspindimas suinteresuotųjų grupių, kurioms atstovaujama, požiūris.

³² Be kitų organizacijų, dvišalėse diskusijose su Komisijos tarnybomis konkrečių cheminių medžiagų, susijusių su iniciatyva, klausimais dalyvavo šios organizacijos: NEPSi (Europos silicio dioksido tinklas, kurį sudarė Europos sektorinės darbuotojų ir darbdavių asociacijos); „Euromines“ ir IMA (Pramoninių mineralų asociacija), susijusi su silicio dioksidu; ECFIA (Europos kreminių pluoštų pramonės asociacija) ir ugniai atsparių keraminių pluoštų įmonė „Unifrax“ (RCF); CEEMET (Europos metalo, inžinerijos ir technologijų pramonės įmonių taryba) ir Europos metalų asociacija „Eurometaux“ (chromo ir berilio klausimais); „BeST“ (Berilio mokslo ir technologijų asociacija) berilio klausimais. Komisija taip pat dalyvavo Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinio direktorato kasmet rengiamuose susitikimuose su Europos stiklo ir keramikos pramonės atstovais.

³³ 2014 m. kovo 3 d. Komisijos sprendimas 2014/113/ES, kuriuo įsteigiamas Cheminių medžiagų profesinio poveikio normų mokslinis komitetas ir panaikinamas Sprendimas 95/320/EB (OL L 62, 2014 3 4, p. 18).

Rengdamos šią iniciatyvą Komisijos tarnybos naudojo SCOEL rekomendacijas, susijusias su atitinkama chemine medžiaga, kai tokios rekomendacijos buvo parengtos. SCOEL rekomendacijos skelbiamos internete³⁴.

Po dviejų etapų konsultacijų su Europos socialiniais partneriais, Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas 2008 m. liepos 25 d. paskelbė atvirą konkursą. Buvo siekta atlikti kelių politinių galimybių, susijusių su darbuotojų apsauga nuo pavojaus, kylančių dėl galimo kancerogeninių cheminių medžiagų veikimo darbe, socialinio, ekonominio poveikio, taip pat poveikio aplinkai vertinimą. Buvo gauta TMO tyrimo medžiaga; ją sudarė išsamios 25 kancerogeninių cheminių medžiagų ataskaitos, taip pat ataskaitos dviem kitais politikos klausimais, susijusiais su rizikos valdymo priemonių veiksmingumu ir rizika grindžiamais kriterijais, kuriais remiantis nustatomos ribinės vertės darbo aplinkoje. Šio tyrimo rezultatas (apibendrinamoji ataskaita ir atskirų cheminių medžiagų ataskaitos) – pagrindinis šaltinis, kuriuo remtasi atliekant šio pasiūlymo poveikio vertinimą³⁵.

- **Poveikio vertinimas**

Šis pasiūlymas parengtas remiantis poveikio vertinimu³⁶.

Ištirtos šios įvairių kiekvienos iš trylikos cheminių medžiagų ribinių verčių galimybės:

- - ataskaitos scenarijus – nesiimti jokių kitų ES veiksmų nė dėl vienos su šia iniciatyva susijusios cheminės medžiagos (1 galimybė).
- - Verčių, dėl kurių susitarė ACSH, patvirtinimas (2 galimybė). Kaip jau nurodyta, ACSH svarstė kiekvienos iš trylikos cheminių medžiagų mokslinius ir techninius duomenis, įtrauktus į SCOEL rekomendacijas (jeigu jos buvo parengtos), ir buvo parengtos ACSH nuomonės dėl siūlytinių ribinių verčių.
- - Prireikus ir atsižvelgiant į konkrečias cheminių medžiagų savybes, kaip 3 ir (arba) 4 galimybė buvo svarstytos ir papildomos galimybės atitinkamai siūlyti kiekvienos cheminės medžiagos ribinę vertę, kuri, palyginti su ACSH verte, būtų mažesnė (teoriškai tada būtų labiau saugoma darbuotojų sveikata) arba didesnė (teoriškai darbuotojų sveikata būtų mažiau saugoma). Tos papildomos vertės buvo paimitos iš TMO tyrimo, o atliekant tą tyrimą jos buvo pirmiausia nustatytos remiantis:
 - i) SCOEL rekomendacija, jeigu tik ji buvo parengta;
 - ii) vertėmis, pagrįstomis turimais duomenimis (pavyzdžiui, atsižvelgiant į valstybėse narėse nustatytas ribines vertes);
 - iii) remiantis iš rangovo gautomis rekomendacijomis (pavyzdžiui, atsižvelgiant į ne ES taikomas ribines vertes). Kai remiantis turimais duomenimis nebuvo galima pagrįsti už ACSH vertę mažesnės arba didesnės ribinės vertės nustatymo, tos galimybės buvo atmestos.

³⁴ <https://circabc.europa.eu>.

³⁵ Pateikiamos nuorodos, susijusios tik su cheminėmis medžiagomis, kurioms taikytinas pirmasis Kancerogenų ir mutagenų direktyvos pakeitimas; vykdomoji apibendrinamoji ataskaita; apibendrinamoji ataskaita; 1,2-epoksipropanas, 1,3-butadienas, 2-nitropropanas; akrilamidas; brometilenas; chromo (VI) oksidas; oksiranas; hidrazinas; o-toluidinas; ugniai atsparūs keraminiai pluoštai; įkvepiamasis kristalinis silicio dioksidas; kietosios medienos dulkės; vinilchlorido monomeras.

³⁶ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm#empl

Kalbant apie įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido dulkes, 2, 3 ir 4 galimybės apėmė galimybę įkvepiamąjį kristalinį silicio dioksidą įtraukti į direktyvos I priedą ir kartu III priede nustatyti jo (alveolinės frakcijos) ribinę vertę.

Svarstytos ir kitos politikos galimybės, pavyzdžiui, draudimo naudoti chemines medžiagas nustatymas, savarankiškas reguliavimas, rinka grindžiamos priemonės, reguliavimas pagal REACH reglamentą, gairės ir kitos pagalbinės direktyvos įgyvendinimo priemonės. Kalbant apie REACH reglamento ir direktyvos sąveiką, ES Bendrasis Teismas sprendime, kuris dabar apskūstas³⁷, neseniai išaiškino, kad REACH reglamento 58 straipsnio 2 dalyje nustatytas pirmasis sąlygų, kurias įvykdžius naudojimo būdams arba naudojimo būdų kategorijoms gali būti netaikomas reikalavimas gauti autorizaciją, rinkinys, – t. y. konkretūs ES teisės aktai, kuriais nustatomi būtiniausi reikalavimai, susiję su žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga naudojant cheminę medžiagą, – apima kelias ES direktyvas, taip pat ir Direktyvą 2004/37/EB. Bendrasis Teismas nustatė, kad, kadangi Direktyvoje 2004/37/EB minimos tik tokios medžiagos kaip benzenas, vinilchlorido monomeras ir kietosios medienos dulkės, kurių atžvilgiu direktyva nustatomos maksimalios ribinės vertės darbo aplinkoje, direktyva negali būti laikoma nei „konkrečia“, nei nustatančia minimalius reikalavimus, kaip teigiama REACH reglamento 58 straipsnio 2 dalyje.

Be to, šiuo klausimu susirūpinusi Komisija, nagrinėdama REACH reglamento ir profesinės sveikatos bei saugos direktyvų, susijusių su cheminėmis medžiagomis, sąsają ir visų pirma ribinės vertės ir išvestinės ribinės poveikio nesukeliančios vertės (DNEL) sąvokų sąsają, bendradarbiauja su partneriais jų atitinkamos politikos ir techninių klausimų srityse ir parengs rekomendacijas šia tema. Komisijos tarnybos, valstybės narės ir socialiniai partneriai pareiškė savo požiūrį, kad profesinės sveikatos ir saugos direktyvos yra tinkama ES teisinė sistema, kurioje, siekiant apsaugoti darbuotojus, galima nustatyti suderintas ribines vertes.

Buvo atliktas įvairių politikos galimybių, susijusių su kiekviena chemine medžiaga, ekonominio, socialinio poveikio ir poveikio aplinkai vertinimas³⁸. Analizė buvo atlikta remiantis TMO atliktu siūlomų direktyvos pakeitimų sveikatos, socialinių, ekonominių ir aplinkos aspektų vertinimu. Politikos galimybių palyginimas ir pasirinkta tinkamiausia galimybė buvo atliekami remiantis šiais kriterijais: mokslinėmis rekomendacijomis (visų pirma cheminių medžiagų profesinio poveikio normų mokslinio komiteto rekomendacijomis, jei yra), veiksmingumu, efektyvumu ir nuoseklumu. Buvo apskaičiuotos 60 metų laikotarpio sąnaudos ir nauda, atsižvelgiant į būsimą vėžio naštą, įvertintą tuo pačiu laikotarpiu, kad būtų galima deramai įvertinti vėžio latentinį periodą.

Vertinant vienus kancerogenus (pvz., chromo (VI) junginius, kietosios medienos dulkes ir įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido dulkes), buvo gautos aiškos tinkamiausios vertės. Vertinant kitus (pvz., 2-nitropropaną ir akrilamidą), nustatytos atskaitos scenarijaus (nesiimti veiksmų) ir ES ribinių verčių nustatymo sąnaudos ir nauda buvo labai panašios.

Visų trylikos šiame pasiūlyme nurodytų cheminių medžiagų vertės, nustatytos ACSH, buvo paliktos kaip politinė galimybė.

³⁷ 2015 m. rugsėjo 25 d. ES Bendrasis Teismas priėmė Sprendimą Verein zur Wahrung von Einsatz und Nutzung von Chromtrioxid und anderen Chrom-VI-Verbindungen in der Oberflächentechnik eV (VECCO) prieš Europos Komisiją, T-360/13.

³⁸ Išsami įvairių politikos galimybių poveikio ir jų lyginimo būdų analizė pateikta poveikio vertinimo 5 skirsnyje.

Kalbant apie poveikį darbuotojams, šis pasiūlymas turėtų būti naudingas siekiant išvengti darbuotojų su darbu susijusių vėžinių susirgimų ir taip išvengti nereikalingų kančių ir ligos. Be to, šis pasiūlymas padėtų išvengti nereikalingų išlaidų sveikatos priežiūrai:

- įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido dulkės – dėl siūlomos ribinės 0,1 mg/m³ vertės iki 2069 m. bus išvengta 99 000 vėžio atvejų, o pinigais įvertinta su sveikata susijusi nauda iš viso bus 34–89 mlrd. EUR;
- kietosios medienos dulkės – dėl 3 mg/m³ ribinės vertės pinigais įvertinta su sveikata susijusi nauda bus 12–54 mln. EUR;
- gauti naudos tikimasi ir visų chromo (VI) junginių atžvilgiu nustačius 0,025 mg/m³ ribinę vertę darbo aplinkoje.

Įdiegus tinkamiausią galimybę, sumažės vėžio atvejų ir sumažės ekonominė našta, atsirandanti dėl darbuotojų ekspozicijos pavojingoms cheminėms medžiagoms.

Kalbant apie poveikį darbdaviams, ekonominiu požiūriu svarbu atskirti sąnaudas, dėl kurių būtų paskata gerinti sveikatą ir saugą ir dėl kurių tos paskatos nebūtų. Nustačius ES masto ribines vertes, įmonėms naudinga būtų tuo požiūriu, kad dėl pasiūlymo įmonės galės atkreipti dėmesį į sąnaudas, kurios kitaip ilgalaikėje perspektyvoje turėtų neigiamo poveikio jų verslo perspektyvoms, jeigu reikalavimų būtų nesilaikoma.

Kalbant apie daugumą kancerogenų, poveikis įmonių veiklos sąnaudoms (įskaitant mažąsias ir vidutines įmones) būtų minimalus, nes reikėtų labai mažai ką pakeisti, kad būtų galima laikytis visų reikalavimų.

Be to, dėl pasiūlymo neatsiras jokių papildomų su informacija susijusių prievolių, įmonėms nepadidės administracinė našta.

Kalbant apie poveikį valstybėms narėms ir (arba) nacionalinėms institucijoms, atsižvelgiant į didžiules ekonomines išlaidas, tenkančias darbuotojams dėl to, kad jų darbo aplinkoje yra pavojingų cheminių medžiagų, šiuo pasiūlymu taip pat būtų padedama mažinti valstybių narių socialinės apsaugos sistemų finansinius nuostolius. Ekonominiu požiūriu ES masto ribinių verčių aprėptis ir tinkamumas – vienintelis svarbiausias veiksnys, lemiantis, kam tenka išlaidų dėl profesinių ligų našta.

Administracinės ir vykdymo užtikrinimo sąnaudos skirsis, atsižvelgiant į tai, kaip kiekviena cheminė medžiaga dabar vertinama kiekvienoje valstybėje narėje, tačiau jos neturėtų būti didelės. Be to, ES lygmeniu nustačius ribines vertes nacionalinėms institucijoms nebereikia atskirai vertinti kiekvieno kancerogeno, taigi išvengiama neveiksmingumo dėl tapačių užduočių vykdymo kelis kartus.

Remiantis patirtimi, įgyta vertinant Vyresniųjų darbo inspektorių (SLIC) veiklą, ir atsižvelgiant į tai, kaip įvairiose valstybėse narėse organizuojama vykdymo užtikrinimo veikla, vargiai tikėtina, kad, direktyvoje nustačius naujas ribines vertes, tai turėtų kokią nors poveikį bendroms patikrinimo vizitų išlaidoms. Patikrinimo vizitai dažniausiai nesusiję su šiuo pasiūlymu, jie dažniausiai rengiami per tam tikrus metus gavus skundų ir atsižvelgiant į tam tikros institucijos parengtą patikrinimų strategiją. Taip pat reikėtų pridurti, kad nustačius ribinę vertę palengvinamas inspektorių darbas, nes tampa aiškiau, kokio lygio ekspozicija yra priimtina, bet to, suteikiama naudinga atitikties tikrinimo priemonė.

Institucijos gali patirti papildomų administracinių išlaidų, susijusių su tuo, kad darbuotojus būtina informuoti apie pakeitimus ir rengti jiems mokymus pakeitimų klausimais, taip pat su tuo, kad reikės pataisyti atitikties kontrolinius sąrašus. Tačiau šios išlaidos labai nedidelės, palyginti su bendromis veiklos išlaidomis, kurias patiria nacionalinės vykdymo užtikrinimo institucijos.

Palyginus galimybes ir išanalizavus sąnaudas ir naudą, galima daryti išvadą, kad pasiūlymu nustatyti tikslai pasiekiami pagrįstomis bendromis sąnaudomis, o pasiūlymas yra tinkamas.

Pasiūlymas nedaro reikšmingo poveikio aplinkai.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir paprastinimas**

Poveikis MVĮ

Šiuo pasiūlymu labai mažoms įmonėms ir MVĮ nenustatoma švelnesnė tvarka. Taip yra dėl to, kad pagal direktyvą MVĮ neatleidžiamos nuo prievolės šalinti arba iki minimumo mažinti rizikos, kylančios dėl kancerogenų arba mutagenų veikimo darbo aplinkoje.

Daugelio su šia iniciatyva susijusių medžiagų ribinės vertės jau nustatytos nacionaliniu lygmeniu, net jeigu tos vertės ir skiriasi įvairiose valstybėse narėse. Tuo, kad šiuo pasiūlymu nustatomos ribinės vertės, neturėtų būti daromas poveikis toms MVĮ, kurios yra tose valstybėse narėse, kuriose nacionalinės ribinės vertės atitinka siūlomas vertes arba yra mažesnės už jas. Tačiau dėl to, kad nacionaliniu lygmeniu nustatytos ribinės vertės skiriasi, tam tikrais atvejais – tai priklausys nuo įmonėse nusistovėjusios tvarkos – valstybės narės, kuriose dabar nustatytos didesnės į šį pasiūlymą įtrauktų cheminių medžiagų ribinės vertės darbo aplinkoje, (ir jose veikiantys veiklos vykdytojai) pajus ekonominį poveikį.

Kalbant apie daugumą kancerogenų, poveikis įmonių veiklos sąnaudoms (įskaitant MVĮ) būtų minimalus, nes reikėtų labai nedaug ką pakeisti, kad būtų galima laikytis visų reikalavimų. Be to, dėl šio pasiūlymo neatsiras jokių papildomų su informacija susijusių prievolių, įmonėms nepadidės administracinė našta, ir greičiausiai neprireiks jokių didesnių su aplinka susijusių sąnaudų.

Poveikis ES konkurencingumui arba tarptautinei prekybai

Rizikos prevencija ir saugesnių bei sveikesnių sąlygų darbe skatinimas – svarbiausi siekiai, ir ne tik norint tiesiog pagerinti darbo vietos kokybę ir darbo sąlygas, bet ir skatinti konkurencingumą. Kai darbuotojai yra sveiki, tai turi tiesioginį ir išmatuojamą teigiamą poveikį darbo našumui bei padeda didinti socialinės apsaugos sistemų tvarumą. Įgyvendinus šio pasiūlymo nuostatas, tai turėtų teigiamą poveikį konkurencijai bendrojoje rinkoje. Nustačius visoje ES galiojančias tų medžiagų ribines vertes, nebebus iškraipoma valstybėse narėse, kuriose nacionalinės ribinės vertės kitokios, veikiančių įmonių konkurencija.

Tai neturėtų turėti didesnio poveikio ES įmonių išorės konkurencingumui, nes daugelis siūlomų verčių panašios į nustatytąsias kitose valstybėse³⁹, visų pirma ES pagrindinėse prekybos partnerėse – JAV, Australijoje, Šveicarijoje⁴⁰.

³⁹ Žr. poveikio vertinimo 6 priedo 3 lentelę.

⁴⁰ Pavyzdžiui, siūloma kietosios medienos dulkių vertė darbo aplinkoje yra 3 mg/m³, o Kanadoje ir Australijoje ji yra 1 mg/m³. Siūloma vinilchlorido monomero vertė yra 1 ppm, JAV ir Kanadoje ji taip pat yra 1 ppm.

- **Poveikis pagrindinėms teisėms**

Pasiūlymo tikslais ginamos pagrindinės teisės, nustatytos ES pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma jos 2 (žmogaus teisė į gyvybę) ir 31 (teisė į tinkamas ir teisingas darbo sąlygas, kuriomis užtikrinama darbuotojo sauga, sveikata ir orumas) straipsniuose.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Dėl šio pasiūlymo ES biudžete arba ES įsteigtiems subjektams nereikia papildomų biudžeto ir darbuotojų išteklių.

5. KITI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėjimo, vertinimo ir ataskaitų teikimo taisyklės**

Pasiūlymas susijęs su kelių profesinių ligų ir susijusių profesinio vėžio atvejų stebėseną naudojančiais turimais duomenų šaltiniais⁴¹, taip pat su ekonominės veiklos vykdytojų ir socialinės apsaugos sistemų patiriamų sąnaudų, susijusių su profesiniu vėžiu (pvz., prarandamas darbo našumas), stebėseną.

Bus atliekamas perkėlimo į nacionalinę teisę atitikties vertinimas. Kadangi nelengva gauti duomenų, siūloma pasinaudoti kitu baigiamuoju vertinimu, kaip nustatyta Direktyvos 89/391/EEB 17a straipsnio 4 dalyje, ir nustatyti pradines vertes (lyginamąsias), kuriomis remiantis būtų galima vertinti persvarstytos direktyvos veiksmingumą. Tai atrodo pagrįsta, atsižvelgiant į tai, kad dėl ilgo latentinio vėžio atsiradimo laikotarpio (10–50 metų) dar 15–20 metų nebus galimybių išmatuoti tikrąjį persvarstytos direktyvos poveikį.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Valstybės narės privalo Komisijai atsiųsti nacionalinių nuostatų, kuriomis direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, tekstą ir tų nuostatų bei direktyvos atitikties lentelę. Aiškos informacijos apie naujųjų nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę reikia tam, kad būtų užtikrinta atitiktis minimaliems šiuo pasiūlymu nustatytiems standartams. Apskaičiuota papildoma administracinė našta, atsirandanti dėl to, kad reikia teikti aiškinamuosius dokumentus, yra proporcinga (tai vienkartinis veiksmas, jį vykdant nereikia įtraukti daugybės organizacijų). Valstybės narės gali veiksmingiau parengti aiškinamuosius dokumentus.

Atsižvelgiant į tai, siūloma, kad valstybės narės įsipareigotų Komisijai pranešti apie savo perkėlimo į nacionalinę teisę priemones. t. y. pateiktų vieną ar kelis dokumentus, kuriais būtų paaiškintas direktyvos sudedamųjų dalių ir atitinkamų perkėlimo į nacionalinę teisę dokumentų dalių ryšys.

Siūloma 0,1 mg/m³ įkvėpiamojo kristalinio silicio dioksido vertė taip pat nustatyta ir JAV, Australijoje bei Kanadoje.

⁴¹ Tai duomenys, kuriuos Eurostatas galėtų rinkti apie profesines ligas, jeigu vykdomos galimybių studijos rezultatai būtų teigiami, taip pat duomenys apie kitas su darbu susijusias sveikatos problemas ir ligas, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1338/2008, duomenys, kuriuos valstybės narės pagal Direktyvos 89/391/EEB 17 straipsnio a punktą teikia nacionalinėse ES profesinės sveikatos ir saugos *acquis* įgyvendinimo ataskaitose, ir duomenys, kuriuos, atsižvelgiant į visus nacionalinius įstatymus ir (arba) praktiką, kompetentingai institucijai apie visus profesinės aplinkos sukeltą kancerogeninio ar mutageninio poveikio atvejus praneša darbdaviai, kaip nustatyta Direktyvos 2004/37/EB 14 straipsnio 8 dalyje, ir kuriais Komisija gali naudotis pagal Direktyvos 2004/37/EB 18 straipsnį.

- **Išsamus konkrečių šio pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis

1 straipsnyje nurodoma, kad direktyva iš dalies keičiama į I priedą įtraukiant naują šeštą įrašą – „darbas, susijęs su vykstant darbo procesui susidarančio įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido poveikiu“.

Kvarcas arba silicio dioksidas (SiO₂) – IV grupės metalo oksidas, natūraliai esantis ir kristalinės formos, ir amorfinis. Įvairios kristalinio silicio dioksido formos yra šios: alfa kvarcas, beta kvarcas, alfa tridimitas, beta tridimitas, alfa kristobalitas, beta kristobalitas, kititas, koesitas, stišovitas ir moganitas⁴². 1 straipsnyje vartojamas žodis „kristalinis“ reiškia tam tikrą fiksuotą SiO₂ molekulių išsidėstymą, palyginti su neperiodiniu, atsitiktiniu molekulių išsidėstymu, kuris laikomas amorfiniu. Darbo aplinkoje dažniausiai pasitaiko trijų formų kristalinis silicio dioksidas – kvarcas (CAS Nr.⁴³14808-60-7), kristobalitas (CAS Nr. 14464-46-1) ir tridimitas (CAS Nr. 15468-32-3).

1 straipsnyje vartojama frazė „įkvepiamasis kristalinis silicio dioksidas“ reiškia į alveoles patenkančias dulkių daleles.

3–5 straipsniai

3–5 straipsniuose pateiktos įprastos perkėlimo į valstybių narių nacionalinę teisę nuostatos. Visų pirma 4 straipsnyje nurodyta direktyvos įsigaliojimo diena.

Priedas

Priede vartojama sąvoka „ribinė vertė“ apibrėžta direktyvos 2 straipsnio c punkte. Nustatant ribines vertes, susijusias su ekspozicija įkvepiant, nurodoma didžiausia ore esanti tam tikros pirmiau minėtos cheminės medžiagos koncentracija, per vidutinį apibrėžtą laikotarpį negalinti būti didesnė, kad darbuotojams nebūtų poveikio.

Ribinė įkvepiamojo silicio dioksido dulkių vertė taikoma alveolinei frakcijai.

Užrašas „oda“ pateikiamas prie šių kancerogenų profesinės ekspozicijos ribinių verčių: akrilamido, oksirano ir hidrazino. Užrašas „oda“ turi būti nurodytas visais atvejais, kai SCOEL nustatyta, kad konkrečiai cheminei medžiagai patekus per odą galėtų gerokai padidėti bendras kiekis organizme ir dėl to atsirasti galimas susirūpinimą keliantis poveikis sveikatai. Prie ribinės vertės pateiktas užrašas „oda“ reiškia, kad per odą gali patekti didelis kiekis. Darbdaviams nustatyta prievolė į tokius užrašus atsižvelgti atliekant rizikos vertinimą ir pagal šią direktyvą įgyvendinant konkretaus kancerogeno arba mutageno prevencines ir apsaugines priemones.

⁴² <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100C/mono100C-14.pdf>; IARC (1997); „Silica, some silicates, coal dust and paraaramid fibrils“ (silicio dioksidas, tam tikri silikatai, anglies dulkės ir paraaramidiniai pluoštai), IARC Monogr Eval Carcinog Risks Hum, 68: 1–475. PMID:9303953.

⁴³ Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos indekso numeris.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 153 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe (šeštąją atskirą direktyvą, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje), ypač į jos 17 straipsnio 1 dalį⁴⁴,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴⁵,

atsižvelgdami į Regiono komiteto nuomonę⁴⁶,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Direktyva 2004/37/EB siekiama darbuotojus apsaugoti nuo pavojų jų sveikatai ir saugai, kurių kyla dėl kancerogenų ir mutagenų darbe, ir, atsižvelgiant į esamus mokslinius ir techninius duomenis, nustatyti būtiniausi su tuo susiję reikalavimai, įskaitant ribines vertes;
- (2) ribines vertes, atsižvelgiant į mokslinius duomenis, prireikus reikėtų patikslinti;
- (3) kad būtų galima užtikrinti geriausią galimą apsaugą, vertinant tam tikrus kancerogenus ir mutagenus, reikia atsižvelgti ir į kitus galimus patekimo būdus, įskaitant galimybę įsiskverbti per odą;
- (4) Cheminių medžiagų profesinio poveikio normų mokslinis komitetas (toliau – komitetas) Komisijai visų pirma padeda vertinant naujausius turimus mokslinius duomenis ir siūlant ribines vertes darbo aplinkoje, kuriomis siekiama darbuotojus apsaugoti nuo cheminių medžiagų keliamų pavojų, ir kurios, pagal Tarybos direktyvą 98/24/EB⁴⁷ ir Direktyvą 2004/37/EB, turėtų būti nustatomos ES lygmeniu. Komitetas

⁴⁴ OL L 158, 2004 4 30, p. 50.

⁴⁵ OJ C , , p. .

⁴⁶ OJ C , , p. .

⁴⁷ 1998 m. balandžio 7 d. Tarybos direktyva 98/24/EB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe (keturioliktoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 131, 1998 5 5, p. 11).

neparengė rekomendacijų dėl o-toluidino ir 2-nitropropano, todėl remtasi kitais pakankamai patikimais viešais mokslinės informacijos šaltiniais⁴⁸,⁴⁹

- (5) turima pakankamai įrodymų, kad įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido dulkės yra kancerogeninės. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, reikėtų nustatyti įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido dulkių ribinę vertę. Vykstant darbo procesui susidarančios įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido dulkės neklasifikuojamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008⁵⁰. Todėl į Direktyvos 2004/37/EB I priedą reikia įtraukti darbą, kurį atliekant esama įkvepiamųjų silicio dioksido dulkių (alveolinės frakcijos), susidarančių vykstant darbo procesui, poveikio ir nustatyti įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido (alveolinės frakcijos) ribinę vertę;
- (6) gairės ir geroji praktika, išplėtos įgyvendinant iniciatyvas, pvz., vykdant socialinį dialogą pasirašytas „Susitarimas dėl darbuotojų sveikatos apsaugos teisingai tvarkant ir naudojant kristalinį kvarcą ir jo turinčius produktus“ (NEPSi), yra vertingos priemonės, kuriomis bus papildytos reguliavimo priemonės, visų pirma siekiant veiksmingai įdiegti ribines vertes;
- (7) Direktyvos 2004/37/EB III priede nustatytos vinilchlorido monomero ir kietosios medienos dulkių ribinės vertės turėtų būti patikslintos atsižvelgiant į naujesnius mokslinius duomenis;
- (8) 1,2-epoksiopropanas atitinka klasifikavimo kaip (1B kategorijos) kancerogenas kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenas pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti aiškią poveikio ribą, kurios neviršijus šio kancerogeno poveikis neturėtų būti kenksmingas. Todėl reikėtų nustatyti tokią ribinę 1,2-epoksiopropano vertę;
- (9) 1,3-butadienas atitinka klasifikavimo kaip (1A kategorijos) kancerogenas kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenas pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti šio kancerogeno ribinę vertę. Todėl reikia nustatyti tokią ribinę 1,3-butadieno vertę;
- (10) 2-nitropropanas atitinka klasifikavimo kaip (1B kategorijos) kancerogenas kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenas pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti šio kancerogeno ribinę vertę. Todėl reikia nustatyti tokią ribinę 2-nitropropano vertę;
- (11) akrilamidas atitinka klasifikavimo kaip (1B kategorijos) kancerogenas kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenas pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti akrilamido ribinę vertę. Komitetas nustatė, kad didelis akrilamido kiekis gali patekti per odą. Todėl reikia nustatyti

⁴⁸ <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol77/mono77-11.pdf>
<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol99/mono99-15.pdf> and
<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100F/mono100F-11.pdf>

⁴⁹ <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol1-42/mono29.pdf> and
<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol71/mono71-49.pdf>

⁵⁰ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

akrilamido ribinę vertę ir nustatyti, jog būtinas užrašas, kad didelis kiekis gali patekti per odą;

- (12) tam tikri chromo (VI) junginiai atitinka klasifikavimo kaip 1A arba 1B kategorijos kancerogenai kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenai pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti tų chromo (VI) junginių ribinę vertę. Todėl reikia nustatyti chromo (VI) junginių, esančių kancerogenais pagal Direktyvą 2004/37/EB, ribinę vertę;
- (13) oksiranas atitinka klasifikavimo kaip (1B kategorijos) kancerogenas kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenas pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti šio kancerogeno ribinę vertę. Komitetas nustatė, kad didelis oksirano kiekis gali patekti per odą. Todėl reikia nustatyti oksirano ribinę vertę ir nustatyti, jog būtinas užrašas, kad didelis kiekis gali patekti per odą;
- (14) o-toluidinas atitinka klasifikavimo kaip (1B kategorijos) kancerogenas kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenas pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti šio kancerogeno ribinę vertę. Todėl reikia nustatyti tokią ribinę o-toluidino vertę;
- (15) tam tikri ugniai atsparūs keraminiai pluoštai atitinka klasifikavimo kaip 1B kategorijos kancerogenai kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenai pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti ugniai atsparių keraminių pluoštų, esančių kancerogenais pagal Direktyvą 2004/37/EB, ribinę vertę. Todėl reikia nustatyti tokią ribinę ugniai atsparių keraminių pluoštų vertę;
- (16) brometilenas atitinka klasifikavimo kaip (1B kategorijos) kancerogenas kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenas pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti šio kancerogeno ribinę vertę. Todėl reikia nustatyti tokią ribinę brometileno vertę;
- (17) hidrazinas atitinka klasifikavimo kaip (1B kategorijos) kancerogenas kriterijus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai kancerogenas pagal Direktyvą 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti hidrazino ribinę vertę. Komitetas nustatė, kad didelis šio kancerogeno kiekis gali patekti per odą. Todėl reikia nustatyti ribinę hidrazino vertę ir nustatyti, jog būtinas užrašas, kad didelis kiekis gali patekti per odą;
- (18) šiuo pakeitimu gerinama darbuotojų sveikatos apsauga darbe;
- (19) Komisija konsultavosi su pagal 2003 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimą sudarytu Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamuoju komitetu. Taip, remdamasi SESV 154 straipsniu, surengė dviejų etapų konsultacijas su Europos socialiniais partneriais;
- (20) šia direktyva gerbiama pagrindinės teisės ir principai, nustatyti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma jos 31 straipsnio 1 dalyje;
- (21) jų ribinės vertės nustatytos pagal šią direktyvą bus nuolat peržiūrimos atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 įgyvendinimą, visų pirma atsižvelgiant į ribinių

verčių, nustatytų pagal Direktyvą 2004/37/EB, ir DNEL (išvestinės ribinės poveikio nesukeliančios vertės), nustatytų pavojingoms cheminėms medžiagoms pagal tą reglamentą, sąsają;

- (22) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. gerinti gyvenimo ir darbo sąlygas ir apsaugoti darbuotojų sveikatą nuo konkrečių pavojų, kurių kyla dėl kancerogenų veikimo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi tų tikslų būtų geriau siekti ES lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalyje nustatyto subsidiarumo principo, ES gali patvirtinti priemones. Pagal ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (23) atsižvelgiant į tai, kad šis teisės aktas susijęs su darbuotojų sveikata darbo vietoje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminas turėtų būti du metai;
- (24) todėl Direktyva 2004/37/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2004/37/EB iš dalies keičiama taip:

1. I priede įrašomas šis punktas:

„6. Darbas, susijęs su vykstant darbo procesui susidarančio įkvepiamojo kristalinio silicio dioksido poveikiu.“.

2. III priedas pakeičiamas šios direktyvos priede išdėstytu tekstu.

2 straipsnis

- 1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip praėjus dviem metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

- 2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas*

*Tarybos vardu
Pirmininkas*